

Nærings og fiskeridepartementet

11. november 2018

STATUSRAPPORT FRA STYRINGSGRUPPEN FOR VURDERING AV LAKSELUSPÅVIRKNING.

Vi gir her en redegjørelse for styrings- og ekspertgruppens reviderte mandater, arbeidsprosess, oppdaterte resultater og analysen fra ekspertgruppen og styringsgruppens oppsummering. Mandatet til styringsgruppen og ekspertgruppen er gjengitt i Vedlegg 1.

Styringsgruppen for vurdering av lusepåvirkning ble opprettet etter bestilling fra Nærings- og fiskeridepartementet. Gruppen har bestått av Karin Kroon Boxaspen (HI), Brit Hjeltnes (VI) og Tor Næsje (NINA). Karin Kroon Boxaspen har vært leder for gruppen. Mandatet fastsetter at Styringsgruppen skal gi departementet råd knyttet til kapasitetsjusteringer i oppdrettsnæringen i oddetallsår, 2018 som et liketallsår, gir derfor kun en oppsummering.

I juni ble ny ekspertgruppe oppnevnt for to år (2018 og 2019), og de sitter til 31.12.2019. Medlemmer i ekspertgruppen ble oppnevnt blant personer som hadde vært involvert i det tidligere arbeidet med trafikklyssystemet, og de er personlig oppnevnt i kraft av sin ekspertise. Ekspertgruppen har følgende sammensetning: Prof Frank Nilsen (Leder) (UiB, SLRC), Ingrid Ellingsen (SINTEF), Bengt Finstad (NINA), Kari Olli Helgesen (VI), Ørjan Karlsen (HI), Lars Qviller (VI), Anne Sandvik (HI), Harald Sægrov (Rådgivende Biologer), Ola Ugedal (NINA) og Knut Wiik Vollset (UniResearch). Med unntak av to eksperter fra VI, er det de samme personene som har deltatt i alle analysene av data fra 2016, 2017 og 2018. Endringene i ekspertene skyldes endringer av arbeidsforhold.

Beskrivelse av produksjonsområdene

Fra 15. oktober 2017 ble det innført et nytt system for kapasitetsøkning i norsk lakse- og ørretproduksjon. Kysten er delt i 13 områder (**Figur 1**), hvor miljøindikatorer regulerer produksjonskapasitet. Inndelingen av områdene er basert på biologisk kunnskap om lakselus og hydrodynamisk analyse av spredning av lakselus (Ådlandsvik, 2015).

Figur 1. PO 1: Svenskegrensa til Jæren, PO 2: Ryfylke, PO 3: Karmøy til Sotra, PO 4: Nordhordland til Stadt, PO 5: Stadt til Hustadvika, PO 6: Nordmøre og Sør-Trøndelag, PO 7: Nord-Trøndelag med Bindal, PO 8: Helgeland til Bodø, PO 9: Vestfjorden og Vesterålen, PO 10: Andøya til Senja, PO 11: Kvaløya til Loppa, PO 12: Vest-Finnmark, PO 13: Øst-Finnmark. (kart fra www.lovdatab.no)

Styringsgruppens oppsummering av status produksjonsområdene i 2018

Styringsgruppens oppsummering av lakselusindusert dødelighet for laks i produksjonsområdene i 2016, 2017 og 2018 (**Tabell 1**) er basert på ekspertgruppens vurderinger gitt i egne rapporter til styringsgruppen (Nilsen mfl. 2017, 2018) og styringsgruppens egne vurderinger.

Tabell 1. Oppsummering av styringsgruppas råd fra 2017 og oppsummering fra 2018 vedrørende sannsynlig lakselusindusert dødelighet i produksjonsområdene 1–13 basert på styringsgruppens og ekspertgruppens vurderinger. Vurderingen av sannsynlig dødelighet er gruppert i < 10 %, 10-30% og > 30 %. Variasjon i prediksjonene fra ekspertgruppens metoder er gruppert i liten (alle metoder er samsvarende), middels (metodene grupperer i to kategorier) og stor (metodene grupperer i tre kategorier). Råd for 2016–2017 samlet er gjort av styringsgruppen. Usikkerheten for vurderingene av 2016–2017 (2016-2017 usikkerhet ekspertgr.) er ekspertgruppens vurdering av usikkerheten i deres prediksjoner av lakselusindusert dødelighet i de ulike områdene. Kolonnene for 2018 er hentet fra ekspertgruppens rapport.

Prod.-områder	2016	2016	2017	2017	2016–2017 usikkerhet	Råd 2017	2018	2018	2018 usikkerhet
	Vurdering dødelighet	Variasjon mellom metoder	Vurdering dødelighet	Variasjon mellom metoder	Ekspertgr.	For 2016–2017	Vurdering dødelighet	Variasjon mellom metoder	Ekspertgr.
1	< 10 %	Liten (L)	< 10 %	Liten (L)	Liten	< 10 %	< 10 %	Liten (L)	Liten
2	10-30%	Stor (LMH)	< 10 %	Stor (LMH)	Stor	10-30%	10-30%	Stor (LMH)	Middels
3	> 30 %	Middels (MH)	> 30 %	Middels (MH)	Liten	> 30 %	> 30 %	Stor (LMH)	Stor
4	10-30%	Stor (LMH)	> 30 %	Stor (LMH)	Middels	> 30 %	10-30%	Stor (LMH)	Stor
5	10-30%	Middels (LM)	10-30%	Stor (LMH)	Middels	10-30%	10-30%	Middels (LM)	Middels
6	10-30%	Middels (LM)	< 10 %	Middels (LM)	Stor	10-30%	< 10 %	Middels (LM)	Middels
7	10-30%	Middels (LM)	< 10 %	Middels (LM)	Middels	10-30%	10-30%	Middels (LM)	Middels
8	< 10 %	Middels (LM)	< 10 %	Middels (LM)	Liten	< 10 %	< 10 %	Liten (L)	Liten
9	< 10 %	Liten (L)	< 10 %	Liten (L)	Liten	< 10 %	< 10 %	Liten (L)	Liten
10	< 10 %	Middels (LM)	< 10 %	Middels (LH)	Middels	< 10 %	< 10 %	Liten (L)	Liten
11	< 10 %	Liten (L)	< 10 %	Liten (L)	Liten	< 10 %	< 10 %	Liten (L)	Liten
12	< 10 %	Liten (L)	< 10 %	Liten (L)	Liten	< 10 %	< 10 %	Liten (L)	Middels
13	< 10 %	Liten (L)	< 10 %	Liten (L)	Liten	< 10 %	< 10 %	Liten (L)	Liten

Lakselusindusert dødelighet i 2018 basert på ekspertgruppens vurderinger kan oppsummeres som følgende:

Sannsynlig dødelighet < 10 % med liten usikkerhet:

Områdene 1, 8, 9, 10, 11, og 13.

Sannsynlig dødelighet < 10 % med middels usikkerhet:

Områdene 6 og 12.

Sannsynlig dødelighet 10–30 % med middels usikkerhet:

Områdene 2, 5 og 7.

Sannsynlig dødelighet 10–30 % med stor usikkerhet:

Område 4.

Sannsynlig dødelighet > 30 % med stor usikkerhet:

Område 3.

Ekspertgruppens resultater og konklusjoner for 2018

En sammenfatning av ekspertgruppens resultater, usikkerheter og vurderinger for de ulike produksjonsområdene i 2018 er beskrevet under og sammenfattet i tabell 2 (Nilsen mfl. 2018, **Tabell 2**).

Tabell 2: Resultater fra modeller og observasjoner i de ulike produksjonsområdene og ekspertgruppens overordnede konklusjon. Kategoriene (høy, moderat, lav) fra de ulike modellene og datakildene er en overordnet risikovurdering og representerer hele produksjonsområdet. Tabellen må leses sammen med teksten for de ulike produksjonsområdene der usikkerhetene for vurderingen er fremhevet. Usikkerheten er kategorisert i liten, middels og stor usikkerhet. VI har valgt å presentere sin overordnede vurdering basert på forventet og verste scenario for snittverdier av dødelighet for hele smoltproduksjonen i produksjonsområder i sin modellkjøring. Hovedkonklusjonen tolkes som en ekspertvurdering for at det er en sannsynlig risiko for at mindre enn 10% (lav), 10-30% (moderat) og mer enn 30% (høy) av vill laksesmolt i en region har en lakselusindusert dødelighet. Trålfangst: Laksesmolt fanget med trål i utvalgte fjorder. Sjøørret ruse: Sjøørret som stedfortreder for laks i NALO. Vaktbur: Kultivert laksesmolt i små bur som dekker utvalgte fjorder i utvandringsperioden. HI smittepress: kalibrert smittepresskart lus. HI Virtuelle laksesmolt: modellert påslag av lus på utvandrende laksesmolt. VI virtuell laksesmolt: modellert påslag av lus på utvandrende laksesmolt.

Prod. omr.	Trålfangst	Sjøørret ruse	Vaktbur	HI Smittepress	HI Virtuell smolt	VI Smolt modell	Konklusjon ¹
1		Lav		Lav	Lav	Lav	Lav
2	Mod/Lav	Høy	Mod	Høy	Mod	Lav**	Mod
3	Mod	Høy	Mod	Mod/Høy	Høy	Lav**	Høy
4	Mod	Høy	Mod	Mod	Mod	Lav**	Mod
5	Lav	Mod	Lav	Lav	Mod	Lav*	Mod
6	Lav	Mod	Lav	Lav	Mod	Lav**	Lav
7		Mod	Mod	Mod	Lav	Lav**	Mod
8		Lav		Lav	Lav	Lav**	Lav
9		Lav		Lav	Lav	Lav*	Lav
10		Lav		Lav	Lav	Lav*	Lav
11		Lav		Lav	Lav	Lav	Lav
12	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav
13		Lav		Lav	Lav	Lav	Lav

¹ Farger på rutene markerer liten, middels og stor usikkerhet

Spesifisering av usikkerheten for VIs konklusjoner

* når forskjellen mellom forventet og verste scenario varierer mellom lav og moderat, eller moderat og høy

** når forskjellen mellom forventet og verste scenario varierer mellom lav til høy

Produksjonsområde 1: Svenskegrensa til Jæren

Konklusjon: Lav risiko for lakselusindusert villfiskdødelighet i 2018.

Usikkerhet: Liten usikkerhet for området i sin helhet. Har ikke data fra trålfangst og smoltbur. Øvrige indikatorer peker på lav risiko. Det skal imidlertid påpekes at det er observert noe forhøyede nivåer av lakselus på sjøørret i Flekkefjord. Denne stasjonen er plassert strategisk ettersom det er det eneste stedet i produksjonsområdet hvor det er høy konsentrasjon av oppdrettsanlegg. Vi anser ikke dette ene stedet til å være representativt for et stort område.

Produksjonsområde 2: Ryfylke

Konklusjon: Moderat risiko for lakselusindusert villfiskdødelighet i 2018.

Usikkerhet: Middels usikkerhet for området i sin helhet og mindre usikkerhet enn i 2017. Vi legger spesielt vekt på at utbredelsen av moderat til høyt smittepress er relativt stort og at det er sjøørrestasjoner med høyt smittepress i periode 1 (Nedstrand) i områder med høyt smittepress. Smittepresset er høyt i nordlige deler av Ryfylkebassenget, og påvirker derfor sannsynligvis ikke bestandene sør i Ryfylke i så stor grad. Smoltbur støtter konklusjonen om moderat påvirkning. Ut fra smolttrålingen ser vi at smolten har moderate nivåer av lus i den viktigste utvandringssuken for laksesmolten i dette området og lave nivåer ellers.

Produksjonsområde 3: Karmøy til Sotra

Konklusjon: Høy risiko for lakselusindusert villfiskdødelighet i 2018.

Usikkerhet: Høy usikkerhet for området som helhet. Noe mindre lus på trålfanget smolt enn i 2017, men færre fisk fanget totalt. En liten reduksjon i smittepress og reduksjon i utbredelse av området med høyt smittepress kan indikere en viss forbedring i området fra 2017 til 2018. Mye lus på sjøørret peker i motsatt retning og gir høy usikkerhet for området. Elvene i indre deler av Hardanger representerer smolt som er mest utsatt på grunn av lang utvandringssrute, men smittepresset langs utvandringssrutene til de indre bestandene er lavere i år enn i de foregående årene. Dette reflekteres i smittekartet og i de virtuelle smoltmodellene. Estimaten tilsier derimot at risikoen for dødelighet fremdeles kan være betydelig for disse indre bestandene. I tillegg er smittepresset høyt i utvandringssrutene til smolten fra Etne som er en viktig bestand i dette området.

Produksjonsområde 4: Nordhordland til Stadt

Konklusjon: Moderat risiko for lakselusindusert villfiskdødelighet i 2018.

Usikkerhet: Høy usikkerhet for området i sin helhet. Usikkerheten er hovedsakelig knyttet til at området dekker regioner med både høyt og lavt smittepress (heterogen utbredelse). I Nordhordland

og i ytre deler av Sognefjorden tilsier de empiriske dataene moderat til høyt smittepress avhengig av om man bruker sjørret, smoltbur eller trålfanget laksesmolt. I nord (Nordfjord) tilsier dataene lavere smittepress. Dette sammenfaller med smittepresskartet. De virtuelle smoltmodellene tilsier lav til høy dødelighet (spesielt for smolt fra elver innerst i Sognefjorden) og totalt vurderes derfor hele området til moderat risiko.

Produksjonsområde 5: Stadt til Hustadvika

Konklusjon: Moderat risiko for lakselusindusert villfiskdødelighet i 2018.

Usikkerhet: Middels usikkerhet for området i sin helhet. I likhet med PO4 er det heterogen utbredelse av smittepress i dette området, med et forhøyet smittepress i en flaskehals i Storfjorden (Sunnmøre). Dette reflekteres både på sjørretfangst og smittepresskartet, og fører blant annet til at modellert dødelighet på virtuelle smolt er høy innerst i denne fjorden. Resten av området har derimot lavt smittepress. Dette reflekteres i observert lusepåslag på trålfanget smolt og i smoltbur i Romsdalsfjorden. Som helhet ansees derfor området til ha en moderat risiko. Generelt er det også lite data fra sørlige deler med forhøyet smittepress og dette gir dermed økt usikkerhet.

Produksjonsområde 6: Nordmøre og Sør-Trøndelag

Konklusjon: Lav risiko for lakselusindusert villfiskdødelighet i 2018.

Usikkerhet: Middels usikkerhet for området i sin helhet. Smolt fra flere store vassdrag går ut gjennom Trondheimsfjorden og elvene her utgjør 72 % av total smoltproduksjon i dette produksjonsområdet. Totalt sett har dette produksjonsområdet opptil 25 % av Norges produksjon av laksesmolt, og mye lus i utvandningsruten kan få store konsekvenser. Generelt lavere smittepress i 2018, noe som gir lavere usikkerhet for området sammenlignet med 2017. Samtidig peker den virtuelle smoltmodellen til HI på noe forhøyet dødelighet i elvene i Trondheimsfjorden. Dette er sannsynligvis grunnet et moderat forhøyet smittepress rundt Agdenes som er en flaskehals for alle disse bestandene. Dette er derimot et relativt lite geografisk område og vi anser det derfor som usannsynlig at dette vil ha en stor effekt og setter usikkerhetene til middels.

Produksjonsområde 7: Nord-Trøndelag med Bindal

Konklusjon: Moderat risiko for lakselusindusert villfiskdødelighet i 2018.

Usikkerhet: Middels usikkerhet for området i sin helhet. Årsaken til usikkerheten er knyttet til at det er et forhøyet smittepress midt i området sør for Vikna. I teorien kan fisken fra den største elven Namsen i dette området vandre gjennom dette høye smittepresset og dermed bli påvirket. Det er derimot lite data fra sjørret (grunnet dårlig fangst) i dette området. Data fra smoltbur tilsier moderat smittepress. Generelt virker smittepresset i 2018 å være noe høyere enn i 2017.

Produksjonsområde 8: Helgeland til Bodø

Konklusjon: Lav risiko for lakselusindusert villfiskdødelighet i 2018.

Usikkerhet: Liten usikkerhet for området i sin helhet. Har ikke data fra trålfangst og smoltbur, men øvrige indikatorer peker på lav påvirkning.

Produksjonsområde 9: Vestfjorden og Vesterålen

Konklusjon: Lav risiko for lakselusindusert villfiskdødelighet i 2018.

Usikkerhet: Liten usikkerhet for området i sin helhet. Har ikke data fra trålfangst og smoltbur, men øvrige indikatorer peker på lav påvirkning.

Produksjonsområde 10: Andøya til Senja

Konklusjon: Lav risiko for lakselusindusert villfiskdødelighet i 2018

Usikkerhet: Liten usikkerhet for området i sin helhet. Har ikke data fra trålfangst og smoltbur, men øvrige indikatorer peker på lav påvirkning.

Produksjonsområde 11: Kvaløya til Loppa

Konklusjon: Lav risiko for lakselusindusert villfiskdødelighet i 2018.

Usikkerhet: Liten usikkerhet for området i sin helhet. Har ikke data fra trålfangst og smoltbur, men øvrige indikatorer peker på lav påvirkning.

Produksjonsområde 12: Vest-Finnmark

Konklusjon: Lav risiko for lakselusindusert villfiskdødelighet i 2018.

Usikkerhet: Lav usikkerhet for området i sin helhet. Økningen i usikkerhet er knyttet til mer lus på sjøørret i området Skillefjord i 2018 sammenlignet med 2017.

Produksjonsområde 13: Øst-Finnmark

Konklusjon: Lav risiko for lakselusindusert villfiskdødelighet i 2018.

Usikkerhet: Liten usikkerhet for området i sin helhet. Har ikke data fra trålfangst og smoltbur, men øvrige indikatorer peker på lav påvirkning.

Avsluttende kommentarer

Ekspertgruppen har måttet forholde seg til korte tidsserier og har derfor funnet det vanskelig å angi trender. Styringsgruppen vil likevel i 2019 utfordre ekspertgruppen på å angi trender for produksjonsområdene.

Når sjøørret, som er utbredt i alle soner, og sjørøye, som er utbredt i halve sone 7 til og med sone 13, inkluderes i trafikklyssystemet kan det endre vurderingene av dødeligheten av vill laksefisk i oppdrettssonene. I noen områder kan lakseluseproduksjon være større i den perioden sjøørret og sjørøye befinner seg i fjorden og langs kysten, sammenlignet med deler av perioden for laksesmoltens utvandring. I tillegg kan eksponeringstiden til lus være lengre for sjøørret og sjørøye. Sjøørret og sjørøye kan i tillegg ha en atferd som reduserer luseinfeksjon. Konsekvensen av dette er at den samlede vurderingen av lakselusindusert dødelighet for laks, sjøørret og sjørøye i noen produksjonsområder sannsynligvis vil være forskjellig fra en vurdering av laks alene. *«Nærings- og fiskeridepartementet har bedt om at ekspertgruppen utarbeider en kunnskapsoppdatering knyttet til sjøørret som skal beskrive hva vi vet om lakseluspåvirkning fra oppdrett på sjøørret og hvilke konsekvenser slik påvirkning kan gi utslag i for sjøørretbestandene. Ekspertgruppen skal videre vurdere om det er nok kunnskap til å gjøre tilsvarende vurderinger for sjøørret knyttet til lakseluspåvirkning som til nå er gjort for laks, og eventuelt hvilke kunnskapshull som må tettes for å inkludere sjøørreten i en slik påvirkningsanalyse»*. Ekspertgruppen har igangsatt dette arbeidet. Ekspertene fra NINA har laget utkast til kunnskapsoppsummering og kunnskapsbehov som skal gjennomgås og diskuteres i ekspertgruppen før vurderingene rapporteres til styringsgruppen.

Dagens vurderinger av lakseluspåvirkning på villaks i de enkelte produksjonsområdene ser på totalpopulasjonen av villaks i området, og vurderingen tar dermed ikke spesifikke hensyn til de enkelte bestandene fra de ulike elvene i hvert område. *«Nærings- og fiskeridepartementet har bedt styringsgruppen gjøre en vurdering av om det kan være hensiktsmessig å innføre en vektning av bestandene ut ifra visse kriterier, som f.eks. sårbarhet, status og nasjonale laksevassdrag.»* Styringsgruppen ser at det er mulig å skissere en prosess for hvordan en slik vektning av vassdrag eventuelt kan gjennomføres. Denne kan utarbeides på nyåret og oversendes Nærings- og fiskeridepartementet i februar 2019.

Styringsgruppen har anbefalt at det gjennomføres en ekstern evaluering av arbeidet. *«Departementet har bedt styringsgruppen komme med tilbakemelding på hvordan en slik evaluering best kan gjennomføres, hva det innebærer av ressurser og om dette bør gjøres med jevnlig intervaller videre fremover.»* Styringsgruppen anbefaler at evalueringen primært i første runde bør være en metodeevaluering. Det kan bli en utfordring å finne uavhengige eksperter i Norge, men det er allikevel mulig at både VKM og forskningsrådet kan ta på seg slike oppdrag. Ressursbruk vil være knyttet opp mot tid på eksperter og reise/opphold for møter. Med utenlandske eksperter bør en påregne bruk av oversettingstjenester. Hvis en følger styringsgruppens anbefaling

om å starte med en metodeevaluering vil det være naturlig å fortsette med en form for «benchmark» prosess for eksempel hvert 4 år. Styringsgruppen kan tidlig i 2019 drøfte dette i mer detalj og komme med forslag til gjennomføring av en slik evaluering.

Ekspertgruppens arbeid i 2018 kom i gang senere enn ønskelig på grunn av uklar kommunikasjon rundt levering. Nye prosedyrer er etablert, og i 2019 vil trafikklysarbeidet starte opp med et koordinerings- og arbeidsmøte mellom styringsgruppen og ekspertgruppen i januar/februar for å planlegge arbeidet for 2019. Styringsgruppen vil i februar/mars også arrangere et fagmøte hvor relevante forskere legger fram aktuell kunnskap (arbeidsgruppemøte). Næringsorganisasjoner og relevante interesseorganisasjon vil som før bli invitert som observatører. Styringsgruppen vil sammen med Mattilsynet og NFD arbeide for en god og transparent prosess. Dialogmøte(r) vil være et redskap i dette arbeidet.

Karin K. Boxaspen (HI),
Forskningsdirektør

Brit Hjeltnes (VI)
Fagdirektør

Tor F. Næsje (NINA)
Forskningsjef

Referanser

Karlsen, Ø., Finstad, B., Ugedal, O. & Svåsand, T. (red.) 2016. Kunnskapsstatus som grunnlag for kapasitetsjustering innen produksjonsområder basert på lakselus som indikator. Rapport fra Havforskningen, Nr. 14-2016, 139 s.

Nilsen, F., Ellingsen, I., Finstad, B., Jansen, P.A., Karlsen, Ø., Kristoffersen, A.B., Sandvik, A.D., Sægrov, H., Ugedal, O., Vollset, K.W. & Myksvoll, M.S. 2017a. Vurdering av lakselusindusert villfiskdødelighet per produksjonsområde. Rapport fra ekspertgruppe for vurdering av lusepåvirkning.

Nilsen, F., Ellingsen, I., Finstad, B., Jansen, P.A., Karlsen, Ø., Kristoffersen, A.B., Sandvik, A.D., Sægrov, H., Ugedal, O., Vollset, K.W. & Myksvoll, M.S. 2017b. Vurdering av lakselusindusert villfiskdødelighet per produksjonsområde i 2016 og 2017. Rapport fra ekspertgruppe for vurdering av lusepåvirkning.

Ådlandsvik, B. 2015. Forslag til produksjonsområder. Rapport fra Havforskningsinstituttet, nr. 20.

Vedlegg 1

Mandat for styringsgruppe for vurdering av lakseluspåvirkning

Styringsgruppen for vurdering av lakseluspåvirkning skal virke så lenge departementet bestemmer. Den skal bestå av en representant fra hvert av følgende tre institutt: Veterinærinstituttet (VI), Havforskningsinstituttet (HI) og Norsk institutt for naturforskning (NINA). Ved behov for bytte av representanter, skal det enkelte institutt melde ifra om dette til departementet. Styringsgruppen velger selv leder. Ledervervet skal gå på rundgang mellom instituttene i en toårig syklus. Instituttene dekker sine utgifter til dette arbeidet innenfor tildelte rammer. HI dekker i tillegg utgifter til øvrige aktiviteter i styringsgruppens regi innenfor sine rammer.

Styringsgruppens oppgave er å koordinere det arbeidet som gjøres for å få fram kunnskap om hvordan lakselus fra oppdrett påvirker vill laksefisk. De skal i den forbindelse arrangere minst ett møte i året der relevante forskere kan presentere og diskutere ny kunnskap på området. Møtet bør fortrinnsvis holdes i februar/mars og bør være åpent for alle interesserte.

Styringsgruppen skal opprette en ekspertgruppe som skal lage en årlig rapport som vurderer status for lakseluspåvirkning i produksjonsområdene (se mandat for ekspertgruppen under). Rapportene skal danne grunnlag for det rådet Styringsgruppen skal gi departementet knyttet til kapasitetsjusteringer i oppdrettsnæringen i oddetallsår. Frister for levering av råd og rapporter vil fremgå i et årshjul for trafikklyssystemet som departementet vil utarbeide.

Spesielt for 2018-2019:

Vurderingene av lakseluspåvirkning på villaks i de enkelte produksjonsområdene ser på totalpopulasjonen av villaks i området. Vurderingen tar dermed ikke spesifikke hensyn til de enkelte bestandene fra de ulike elvene i hvert område. Departementet ber styringsgruppen gjøre en vurdering av om det kan være hensiktsmessig å innføre en vekting av bestandene ut ifra visse kriterier, som f.eks. sårbarhet, status (jf. klassifisering etter kvalitetsnorm for villaks) og nasjonale laksevassdrag. I første omgang ber vi om at styringsgruppen melder tilbake om og i tilfelle hvordan det er mest hensiktsmessig å legge opp en slik vurdering, og en tidsplan for arbeidet.

I sitt råd til departementet 15. september 2017 anbefalte styringsgruppen at det gjøres en uavhengig vitenskapelig vurdering av det vitenskapelige arbeidet som ligger til grunn for ekspertgruppens rapport. Departementet er enig i at dette vil være en viktig del av kvalitetssikringen av arbeidet med trafikklyssystemet. Departementet ber derfor styringsgruppen komme med tilbakemelding på hvordan en slik vurdering best kan gjennomføres, hva det innebærer av ressurser og om dette bør gjøres med jevnlige intervaller videre fremover. Det bør tas sikte på at en evaluering tidligst gjøres etter at rådene er gitt i 2019.

Mandat ekspertgruppe

Ekspertgruppen opprettes av styringsgruppen for to år av gangen fra og med 2018. Den skal settes sammen så bredt som mulig av personer med kompetanse på feltet og med evne til å gjøre en overordnet analyse av all tilgjengelig kunnskap, for å komme med en enhetlig

anbefaling om lakselusindusert villfiskdødelighet per produksjonsområde. Størrelsen på gruppen må vurderes ut ifra hva som er hensiktsmessig. Ekspertgruppen rapporterer til styringsgruppen.

Ekspertgruppen skal innen 15. oktober hvert år utarbeide en statusrapport for lakseluspåvirkning i produksjonsområdene. Rapporten skal legge vekt på tilstanden knyttet til årets overvåking, og samtidig se sammenhengen med foregående år og vurdere ev trender. Usikkerheten i vurderingene må komme tydelig fram.

HI, VI og NINA dekker sine utgifter til dette arbeidet innenfor tildelte rammer. HI dekker i tillegg utgifter til de øvrige involverte parter innenfor sine rammer.

Spesielt for 2018-2019:

Rapporten som leveres innen 15. oktober 2018 skal, som de foregående rapportene, legge hovedvekt på påvirkningen på villaks.

I tillegg skal ekspertgruppen utarbeide en kunnskapsoppdatering knyttet til sjørørret, som skal beskrive hva vi vet om lakseluspåvirkning fra oppdrett på sjørørret og hvilke konsekvenser slik påvirkning kan gi utslag i for sjørørretbestandene. Ekspertgruppen skal videre vurdere om vi har nok kunnskap til å gjøre tilsvarende vurderinger for sjørørret knyttet til lakseluspåvirkning som til nå er gjort for laks, og ev hvilke kunnskapshull som må tettes for å inkludere sjørørreten i en slik påvirkningsanalyse på sikt. Fristen for kunnskapsoppdateringen settes til 15. november.